

## USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Tomáše Herce a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **A. Ö.**, zastoupen JUDr. Denisem Mitrovičem, advokátem, se sídlem Mírové náměstí 274, Týniště nad Orlicí, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 6. 2023, č. j. OAM-1029/ZA-ZA11-ZA17-2022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. 11. 2023, č. j. 28 Az 5/2023-47,

### t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

### O d ů v o d n ě n í :

#### I. Vymezení věci

[1] Ve věci jde o posouzení důvodů pro udělení mezinárodní ochrany občanu Turecké republiky, který je jako Kurd a člen Lidové demokratické strany (dále jen „strana HDP“) podle svých tvrzení nucen čelit v zemi svého původu nesnázím.

[2] O žádosti žalobce (dále jen „stěžovatel“) o udělení mezinárodní ochrany ze dne 22. 11. 2022 rozhodl žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím tak, že mu mezinárodní ochranu podle § 12, 13, 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, ani humanitární azyl podle § 14 tohoto zákona neudělil. Stěžovatel napadl toto rozhodnutí žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), který ji zamítl.

[3] Krajský soud neshledal, že by žalovaný nesprávně posoudil existenci důvodů pro udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel byl jen řadovým a nijak se neangažujícím členem strany HDP. Kromě jednoho nahodilého prověřování policií nezažil žádné obtíže s bezpečnostními či státními složkami. Sám pak jen obecně sdělil, že Kurdům se v Turecku nežije dobře a jeho otec byl zbit během výkonu základní vojenské služby a od té doby je postižen. Krajský soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, že u stěžovatele nejsou dány důvody udělení azylu spočívající v tom, že je pronásledován za uplatňování politických práv

a svobod [§ 12 písm. a) zákona o azylu] nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů [§ 12 písm. b) zákona o azylu]. Stejně tak přisvědčil závěru o neexistenci hrozby v podobě mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. K bezpečnostní situaci ve východní oblasti pohraničí se Sýrii žalovaný poukázal na to, že většinově je Turecko bezpečnou zemí a stěžovateli jako tureckému občanovi nehrozí nebezpečí při návratu do země původu.

[4] Stěžovatel byl podle krajského soudu při pohovoru dne 28. 11. 2022 i doplňujícím pohovoru dne 10. 1. 2023 za přítomnosti tlumočníka poučen o tom, že je v průběhu řízení povinen poskytovat žalovanému nezbytnou součinnost a uvádět pravdivé a úplné informace nezbytné pro zjištění stavu věci. Stěžovatel uvedl, že je schopen pohovoru, poučení porozuměl a nežádá bližší vysvětlení. V závěru obou pohovorů byl dotázán, zda chce uvést nějaké skutečnosti, které by měl správní orgán vzít v potaz při posuzování jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany, jakož i na to, zda chce na podporu svých tvrzení doložit nějaké doklady, důkazy či jiné materiály. Stěžovatel nic dalšího uvést nechtěl. Při doplňujícím pohovoru pouze doložil kartičku o svém členství ve straně HDP a lékařskou zprávu o postižení svého otce z roku 1993. Využil také právo na to, aby mu byl celý pohovor zpětně přetlumočen za účelem kontroly, žádné námitky k zápisu jednotlivých otázek a odpovědí však neměl a protokol podepsal. Stěžovateli se dostalo řádného poučení. Námitku, že neovládá turecký jazyk, uplatnil poprvé až v žalobě. V průběhu správního řízení naopak tvrdil, že mluví plynule turecky. Krajský soud nakonec uvedl, že podklady pro rozhodnutí, z nichž vycházel žalovaný, byly z let 2021 až 2023, což lze považovat za dostatečně aktuální. Disponoval-li stěžovatel aktuálnějšími a na jeho věc přílehlavějšími podklady, měl možnost je předložit v průběhu správního i soudního řízení, což neučinil.

## II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření k ní

[5] Stěžovatel napadá rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a navrhuje jej zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení. Krajskému soudu vytýká, že nezákonně zamítl jeho důkazní návrhy, případně mu neumožnil důkazy označit. Správní orgán stěžovateli nevysvětlil podstatu jednotlivých úkonů v azylovém řízení, ani jejich význam pro rozhodnutí ve věci samé, včetně toho, že jeho výpověď byla prakticky jediným důkazním prostředkem, který měl stěžovatel k prokázání svého nároku. Stejně tak mu nevysvětlil, že veškeré zprávy obsažené ve spise (mimořádně v českém jazyce) jsou jediným zdrojem informací pro posouzení stavu v zemi jeho původu. Správní orgán pochybil i tím, že stěžovateli, který používá výhradně jazyka kurdského, ustanovil tlumočníka z jazyka tureckého.

[6] Správní orgán podle stěžovatele vyšel při hodnocení situace v Turecku z vlastní tendenční představy o situaci tamní kurdské menšiny, aniž by zohlednil existenci režimu s autoritářským prezidentem, který intervenuje v Sýrii s cílem potlačit kurdskou menšinu. Závěr, že stěžovatel se nemůže cítit pronásledovaný v zemi původu, byl učiněn bez hlubší analýzy a nemá oporu v konkrétních důkazech. Neobstojí ani lakonické konstatování, že stěžovatel v zemi původu nevykonával žádnou politickou činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod. Stěžovatel je členem politické strany HDP, politicky se angažuje

pokračování

a pro tuto činnost může být v případě návratu do země původu v budoucnu pronásledován. Proti politikům strany HDP výrazně zasahují tamní silové složky a nelze vyloučit, že stěžovatel sám bude v rozporu s čl. 3 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách vystaven špatnému zacházení. Za této situace mělo být zvažováno, zda mu neudělit alespoň doplňkovou ochranu. Jediný způsob odstranění uvedených vad spočívá v opakovaném výsledku žadatele za účasti tlumočníka z jazyka kurdského.

[7] Žalovaný odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí, jakož i napadeného rozsudku krajského soudu. Protože kasační stížnost zcela kopíruje žalobu stěžovatele, žalovaný se se všemi námitkami vypořádal již ve svém vyjádření k žalobě. Kasační stížnost by měla být odmítnuta pro nepřijatelnost.

### III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[8] Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“ nebo „kasační soud“) shledal, že kasační stížnost je přípustná, byla podána oprávněným navrhovatelem, včas a z důvodů, které zákon připouští, a stěžovatel je zastoupen advokátem.

[9] Kasační stížnost je však nepřijatelná.

[10] Vzhledem k tomu, že o žalobě rozhodoval specializovaný samosoudce (§ 31 odst. 2 s. ř. s.), se kasační soud zabýval přijatelností kasační stížnosti. Kasační stížnost, která „svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele“, je podle § 104a s. ř. s. nepřijatelná. Podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán pouze za situace, že (1) kasační stížnost se týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu, (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou judikaturou řešeny rozdílně, (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit odklon od ustálené judikatury, nebo (4) bylo-li v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS). Tato v minulosti vymezená kritéria se uplatní i za platné zákonné úpravy, která rozšířila okruh případů, kdy kasační soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti (např. usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, odst. [11]).

[11] Nejvyšší správní soud ve své ustálené judikatuře uznává, že Kurdové v Turecku čelí nesnázím, ty ale bez dalšího nedosahují intenzity pronásledování podle § 12 zákona o azylu nebo vážné újmy podle § 14a odst. 2 tohoto zákona (např. rozsudek NSS ze dne 11. 9. 2012, č. j. 4 Azs 34/2011-154, nebo usnesení NSS ze dne 21. 6. 2018, č. j. 1 Azs 177/2018-28, odst. [13], nebo ze dne 26. 6. 2023, č. j. 2 Azs 76/2023-28, odst. [10]). Významné bývají typicky až obavy (např. z pronásledování) politicky aktivních členů kurdské menšiny či účastníků pokusu o převrat z roku 2016 (srov. usnesení ze dne 14. 12. 2022, č. j. 2 Azs 48/2022-35, odst. [12], a judikaturu tam citovanou; k problémům politicky aktivních Kurdů např. rozsudky NSS ze dne 26. 2. 2020, č. j. 10 Azs 278/2019-57, odst. [36] až [38], nebo ze dne 27. 10. 2020, č. j. 10 Azs 235/2020-35, odst. [13] a [14]). Kasační soud se již také věnoval situaci po vpádu ozbrojených sil Turecka do severní Sýrie (např. usnesení ze dne 7. 11. 2019, č. j. 2 Azs 75/2019-46, odst. [15]) i aktuální situaci v souvislosti s válkou na Ukrajině (usnesení ze dne 31. 1. 2024, č. j. 4 Azs 213/2023-26, odst. [11]). Krajský soud

rozhodl v souladu s výše shrnutou judikaturou, neshledal-li s ohledem na tvrzení stěžovatele důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Námitky proti těmto závěrům nemohly založit přijatelnost kasační stížnosti.

[12] Judikatura Nejvyššího správního soudu se opakovaně zabývala také otázkou zjišťování skutkového stavu v řízení o mezinárodní ochraně (např. rozsudky NSS ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, č. 181/2004 Sb., ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003-42, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, nebo ze dne 27. 1. 2009, č. j. 2 Azs 91/2008-66). Je povinností správního orgánu vést řízení s žadatelem o udělení mezinárodní ochrany takovým způsobem, aby mu bylo umožněno předložit v úplnosti důvody jeho žádosti (např. rozsudek NSS ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009-74). Jde-li o tvrzené pochybení při tlumočení, účastníkovi řízení nemusí být nutně tlumočeno do jeho mateřského jazyka. Účastník řízení má však právo na tlumočnicka do jazyka, v němž je schopen se dorozumět (např. rozsudky NSS ze dne 23. 3. 2005, č. j. 4 Azs 307/2004-63, č. 1511/2008 Sb. NSS, ze dne 7. 6. 2017, č. j. 3 Azs 134/2017-17, nebo ze dne 17. 10. 2019, č. j. 9 Azs 274/2019-35, odst. [11]). Uvedená východiska byla použitelná i ve věci stěžovatele a krajský soud je respektoval. Nedopustil se ani žádného zásadního pochybení majícího dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. V této souvislosti postačí odkázat na příslušné části odůvodnění krajského soudu, který shrnul tvrzení stěžovatele i průběh pohovorů s ním, a vypořádal se i s námitkou, že stěžovateli nebyl ustanoven tlumočnick z jazyka kurdského. Ani tyto námitky proto neopodstatňují závěr o přijatelnosti kasační stížnosti. Kasační stížnost svým významem vlastní zájmy stěžovatele podstatně nepřesahuje.

#### IV. Závěr a náklady řízení

[13] Nejvyšší správní soud podle § 104a s. ř. s odmítl kasační stížnost pro nepřijatelnost.

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel v řízení úspěch neměl a nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému nevznikly náklady nad rámec úřední činnosti. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

**P o u č e n í:** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. února 2024

JUDr. Radan Malík  
předseda senátu